

Дмитро ТІНІН,
викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК РУКОПАШНОГО БОЮ В СИСТЕМІ СЛУЖБОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ТА КАДРІВ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ

Важливою складовою роботи Національної поліції України є рукопашний бій, який являється основним видом захисту поліцейського. Для нього виділяють місце в програмах службової підготовки при відпрацюванні в спортивних залах. Технічний арсенал включає в себе удари руками й ногами, кидки, больові та задушливі прийоми, а також роботу проти різноманітних видів зброї.

Досить важливими являються історичні аспекти появи та становлення рукопашного бою, як складової системи підготовки військових. Так, як у часи династії Чжоу (Китай, існувала з 1022 до 256 року до н.е.), так і у Першій світовій війні рукопашний бій був запорукою життя. В арміях Російської та Австрійської імперії солдат навчали багнетному бою, що є складовою рукопашного. Офіцери опановували шпагу, а поліцейські вивчали основи Джіуджитсу, що є складовою рукопашного бою. У період між 1 і 2 світовою війною почали активно досліджуватись різноманітні методики, тому вивчаючи техніку рукопашного бою не можна назвати певного одного джерела, тому що всі вони змішалися і тепер представляють одну систему [3], яка представлена сучасним видом бойового мистецтва.

Отже, рукопашний бій являється швидкою технікою ліквідування противника, яка широко представлена у програмі навчань Збройних сил та поліції різних країн, за рахунок чого є комплексним єдиноборством, яке увібрало в себе найкращі техніки. У деяких країнах відносяться нейтрально до цього виду оборони, але, наприклад, у деяких спецпідрозділах Південної Кореї працівники повинні мати чорний пояс по «Таеквандо». [2]

Виходячи з проблематики необхідно визначити поняття рукопашного бою. Рукопашний бій — це визначення, що не має однозначного тлумачення, однак можна виділити два однорідних розуміння. Перший (в широкому розумінні) — це бій між противниками голіруч, лише з застосуванням можливостей тіла. Цей спосіб існує з найдавніших часів людства. Другий — бій з застосуванням холодної зброї (так звана «біла зброя»), обладунків та інших, окрім вогнепальної зброї.

На сьогоднішній день рукопашний бій поділяється на три типи:

1). *Поліцейський рукопашний бій.* Поліцейські вивчають переважно способи швидкого затримання супротивника та його конвоювання. Ці бої не розраховані на тривалий контакт. Основна мета — якомога швидше затримати злочинця. Включає в себе систему прийомів бою проти озброєного против-

ника та бій з декількома противниками.

2). Армійський рукопашний бій (АРБ). Заборонений для викладання в цивільних школах. Його вивчають в спецпідрозділах, в яких навчають дуже швидко травмувати противника або навіть лишити його життя. Готуються вони за відповідними техніками, які по зрозумілим причинам недоступні для звичайних людей..

3). Спортивний рукопашний бій. З техніки спортивного рукопашного бою вилучено систему прийомів, яка може завдати серйозних травмувань або вбити противника. Спортсмени тренуються до тривалих змагань за всіма правилами, де застосовують больові та задушуючі прийоми. Різниця між армійським та поліцейським видом полягає у красі та швидкості. [3]

В усі часи велика увага приділялась володінню зброєю. На жаль не у всіх випадках її наявність є доречною. Стаття 46 ЗУ «Про Національну поліцію» описує правила застосування поліцейським зброєю. [1] Це є крайнім засобом зупинки агресії порушника, яке також може призвести до притягнення поліцейського до відповідальності, якщо застосування вогнепальної зброї виявиться неправомірним. У прийомах рукопашного бою можна застосовувати «білу» зброю, тобто, палки резинові або ножі та інше, вони є допоміжними предметами. Для спецпризначенців «Ніж» – це зброя, яку не можна втрачати метаючи, або ще якимось чином, він має бути завжди у наявності. Доволі часто застосовують палку резинову.

Застосування прийомів рукопашного бою дозволяється статтею 42 ЗУ «Про Національну поліцію» [1]. Важливо володіти вмінням правильно застосувати прийом у певній ситуації.

При застосуванні фізичної сили завданням поліцейського або будь-якого бійця спецпідрозділу, якщо він не в змозі застосувати зброю за об'єктивними причинами, в найкоротший час знищити противника, обеззброїти та/або знеухомити його. Для цього не потрібно знати багато прийомів, достатньо лише опанувати певну систему та володіти технікою їх проведення, вони повинні намертво засісти в підсвідомості і м'язовій пам'яті.

Рукопашний бій має складні моменти свого застосування. Наприклад, поліцейський у своїй роботі може застосовувати фізичну силу лише до кінцівок правопорушника. Дія здійснюється на уразливі больові зони людського тіла, як правило під час захисних дій. В подальшому захисні дії негайно переводяться в рипто валют . Поразка рук противника знижує його здатність продовжувати бій. Удари ногами відносно рідкісні і наносяться не вище за рівень пояса.

Основу ударної техніки найчастіше складають прийоми боксу і карате. Удари ліктями і колінами — візитна картка «Тайського боксу», тут нічого придумувати не потрібно, можна брати в готовому виді. Враховуючи можливість завдання таких ударів в обмеженому просторі та їх високу травматичну дію, то їх ефективність очевидна. Не важливо з якого виду спорту прийшов прийом. Важливо, щоб він був діючим, раціональним та ефективним, а також доведений силовиком до повного автоматизму. [2]

Ми можемо спостерігати, що рукопашний бій є важливою складовою силових структур. Зброя, боєприпаси інший бойовий інвентар може закінчитися, а тіло та його фізичні властивості завжди в наявності та розпорядженні силовиків. Постає лише одне питання: якої якості фізичний ресурс буде в розпорядженні під час виникнення небезпеки.

Отже, займаючись бойовими мистецтвами, неможливо уникнути ударів, а отже треба бути готовим до отримання тілесних ушкоджень, тобто стати власником синців, розтягнень, а можливо й переломів. Отримані тілесні ушкодження можуть призвести до виникнення стресу у силовика. В свою чергу стрес виникає з причин постійного навантаження на психіку людини, яка страждає через надлишкове роздратування. Такі навантаження можуть негативно позначитись на здоров'ї невідготовленого організму.

Напрацювання навичок ведення рукопашного бою, або іншої техніки будь-якого з бойових мистецтв, може набуватись лише за умови постійного тренування та ведення бою. Отримати необхідні вміння за допомогою підручників, або комп'ютерних програм не виявляється можливим. Заняття по основам ведення рукопашного бою в системі службової поліцейських являється невід'ємною складовою службової діяльності в цілому. Ніхто ж не казав, що стати сильним — легка справа.

1. Про Національну поліцію України: Закон України від 02.07.2015 року № 580-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

2. Телохранитель. Думка: Рукопашний бій: за і проти. Категорія: Технічні тонкощі. [Електронний ресурс]. Сайт URL: <http://bodyguards.com.ua/technical-details/3287-dumka-rukopashniy-by-za-proti.html>.

3. Що таке рукопашний бій: історія, навички та відкриті секції у Львові. [Електронний ресурс]. Сайт URL: <https://dreamtame.com/news/article/14>.

Олександр КАРПЕНКО
викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЩОДО КОНТРОЛЮ ТА НАГЛЯДУ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЧИ ВИКОРИСТАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ СПІВРОБІТНИКАМИ ПОЛІЦІЇ

Актуальність питань забезпечення законного застосування чи риптовання вогнепальної зброї співробітниками поліції не викликає сумніву. Неправомірне застосування зброї здатне завдати істотної шкоди життю та здоров'ю особи. Кожен випадок заподіяння співробітником поліції поранення або смерті громадянину здатний викликати суспільний резонанс і нанести непоправної шкоди авторитету Національній поліції України і всій правоохоронній системи в цілому. У зв'язку з цим в поле зору юридичної науки по-